

پنجابی

سوال نمبر: 03

سچی سرفار دے باباں نوں مکھ رکھدے
سوئے ویر فائر و۔

پہلا نکتہ:

سچی سرفار نوں ”حکیم عبدالاکرم“ نے لکھیا۔
ایہاں دے بقول

سچی سرفار نوں لکھدے آپ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
دی خدمت و بیچ میں اک بندے نیاز نے فلسفہ
پیش کیتا اے۔ ایہاں بھلاں دوی و ج نوں
پورا باغ ای مہین لک کیتا اے۔

سچی سرفار اسلامی سیرت دی اک بہت وڈی کتاب اے۔
اس دے بیچ حکیم عبدالاکرم نے ساڈے نبی کریم
حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ویاں نہ صرف خوبیاں بیان
کیتیاں اے بلکہ مختلف طرح دے اسلامی حوالیاں داوسی
ورتاؤ کیتا اے۔ ایہاں دے بقول اس کتاب وچ اسلامی
ادب و اخلاق کیتا اے تے نال ای شہری رنگ نوں
وی پریش کیتا اے۔ ایہاں وی کتاب دے بیچ کدے
کدے خامیاں وی نظر آندیاں ہن کیوں ایہ کتاب
اسلامی بیچ وچ سب نوں وچیا کتاب سمجھی جائی
اے۔

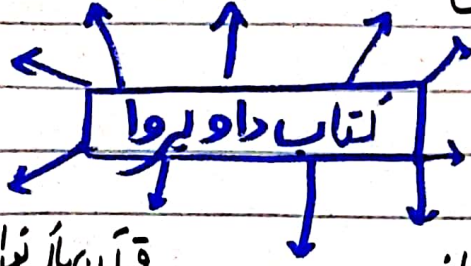
حکیم عبدالاکرم شہری سچی سرفار دا ویروا

حکیم عبدالاکرم نے سچی سرفار نوں لکھدے اسلامی ادب
دی سچی سچی بنیاد رکھی اے۔

نکے نکلے عنوانات اختصاری لپندی اسلامی حوالیاں داورتاؤ

نبی نرعم ہلی اللہ علیہ السلام
دیاں خوبیاں

آسان تے سادہ زبان

کتاب دے ماخذ

قرآن پاک نکلے استلاک کتاب دیاں کج خوبیاں

شعرا نکلے نقول کر لیز

پنجابی مثالیں داورتاؤ منظر نگاری

حکیم عبدالکریم عمری سبھی سرفار دے نکلے نکلے عنوانات،

حکیم عبدالکریم عمری نے ایسے کتاب سبھی سرفار و نکلے نکلے
عنوانات داورتاؤ کیتا اے جس دی وج نقول اک
علم بندہ وی اس نقول آسان نال بتاؤ کر لیندا اے کوندا
اون نقول ایس دی آسانی نال سمجھ آجادی اے۔

سبھی سرفار و نکلے نکلے عنوانات داورتاؤ،

سبھی سرفار و نکلے نکلے عنوانات داورتاؤ
داورتاؤ کیتا اے نال ای بہت لے جوڑے حوالیاں
نقول وی کر لیز کیتا اے۔ ایس نوی اسلامی ادب دی
ایس کتاب پر بندہ بہت ای آسانی نال سمجھ
تے رطو لیندا اے۔

سبھی سرفار دے ماخذ:

سبھی سرفار نقول نقول سبھی حکیم عبدالکریم عمری نے بہت
زیادہ کتاباں نقول نقول مدد لسی اے۔ ایس

در ماخذ و بعض مسلم ، صبح بخاری ،
ترمذی زیادہ مشہور ہیں۔

سبحی سرفاروخ قرآنی استدلال:

خلیم عبداللہ رحمہ فر نے سبحی سرفاروخ بہت ہی عمدہ
طریقے سے نال قرآن پاک کو اس قدر استدلال سے بیان
کے اور تاف کیا ہے۔

مثال کے طور سے انہوں نے واقعہ معراج کا ذکر کیا
اے تو اس کو قرآن پاک کی آیت کے نال
بیان کیا ہے۔

”یا اے اوہ ذات جس نے
اپنے بندے کو سیر فرمائی ہے“

سبحی سرفاروخ خلیم عبداللہ رحمہ فر شاعری حوالیاں توں

خلیم عبداللہ رحمہ فر نے سبحی سرفاروخ آسان سے سادہ زبان دا
ورتاف سے کیا ہے اے تے نال ای انہوں نے ایس
کتاب وچ شاعری حوالیاں توں لکریاں ہیں۔
انہوں نے اپنی قلم توں بڑے ہی سادہ زبان وچ
ورتاف سے تے کسی وی خلو اے اللہ وی شعرا
ورتاف میں کیا ہے۔

سبحی سرفاروخ منظر نگاری دا ثبوت لہا اے

اسلامی ادب دی ایس بہترین کتاب وچ خلیم عبداللہ
رحمہ فر نے منظر نگاری توں وی بڑے ہی خوبصورت
طریقے نال بیان کیا ہے۔ انہوں نے اسلام

قبول کرن توں بعد مسلماناں تے یوسفن والے مظالم وی
 دسے نیں کہ کس طرح کلغزیاں نے نیوے نیوے
 یوں والے مسلماناں دے ظلم دے بیار ڈھا کے
 سن۔ مثال دے طور تے **حضرت خبیبؑ توں**
طرح زمین اتے گھسیا جاندا سی۔ انہی طرح ان
 یوں محالی **حضرت بلال حبشیؓ تے حضرت**
عمارؓ اتے یوسفن والے مظالم دا وی ذکر کیتا
 اے۔

(**سچی سرفاروخؑ آب صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی خوبیاں دے**
ذریعے سرابہ نگاری)

حکیم علاء الدین غزنوی نے سچی سرفاروخؑ **حضرت محمد صلی اللہ**
علیہ وآلہ وسلم دی بہت زیادہ خوبیاں اتے انڈان
 سرابہ نگاری کیتی اے۔ ایہاں نے آپ دیاں
 خوبیاں توہمت اچھے طرفہ نال پیش کیتا اے۔
 انہاں دے لفظوں آتے **وَرَقًا لَوْتِي** وی ایس دینا
 ایسا بین جمیا اے۔ **فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ** تے دینا دی پیر
 لہرائی توں محفوظ نہیں نال ایہی ایہاں تے آپ دے
 اچھے اخلاق دا وی بڑی خوبیاں دے نال
 ذکر کیتا اے۔

(**حکیم علاء الدین غزنوی نے سچی سرفاروخؑ پنہاں**
مثالاں تے خوبیاں دا ورتاؤ)

حکیم علاء الدین غزنوی نے سچی سرفاروخؑ پنہاں
 تے **خوبیاں دا وی بڑا کھی سوینا ورتاؤ کیتا**
 اے۔ ایہاں نے اسلامی قصاں توں بڑی ای خوبیاں
 نال ایس طرح بیان کیتا اے۔ ایہاں دے

بقول اسلامی ادب و صحیح بخاری زبان وی ان اچھا
رکھدی ہے۔ مثال دے طرز سے خدوں **صلح خدیجہ**
وی موقع سے **ابو جندبہ** اس کے سے **آبِ صہلی**
اللہ علیہ وسلم کوں آگے سے سے آگے سے فرمایا

”**ابو جندبہ ابرار**“

ب) **سچی سہارا و صحیح اختصار ہندی دا ذکر**

حکیم عبدالکریم نے سچی سہارا لکھیں لکھی بیت ای
اختصار ہندی وی سچا کتیا ہے لکھی نے بیت
زیادہ عوطے حوالیاں تے جملیاں توں ٹریس لکھی تے
ایں صحیح بیت ای اختصار دا شدت پیش لکھی

ج) **حکیم عبدالکریم عمر دی سچی سہارا وی کچھ فرمایا:**

حکیم عبدالکریم نے ایں کتاب و صحیح لکھی لکھی الے
خامیاں وی لکھی نہیں مثال دے طورے عنوان
”**سکھ دے درویش**“ دے تے **حضرت محمد**
صلی اللہ علیہ وسلم دیاں خوبیاں بیانی کتیاں نہیں

آخر لکھن

حکیم عبدالکریم نے ایسے کتاب
لکھ کے اسلامی ادب توں ان اچھا مقام دینا ایسے ایمان
نے ایں کتاب و صحیح اسلام توں بیت خوب صورت انداز
نال پیش کتیا ہے

بقول ڈاکٹر اسلم رانا

”**عبدالکریم عمر نے ایں**“

اس کتاب نوں لکھوے حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم
 نال عقیدت دا اظہار کیتا اے تے نال ای ایس
 نوں ایسے لبی صدقہ جاریہ وی بنا یا اے
 تے آن والی نسلاں واسطے ہدایت دا ذریعہ
 اے یہ

سوال نمبر: ۵۸

لوک گیتاں اے بھرواں لیکھو

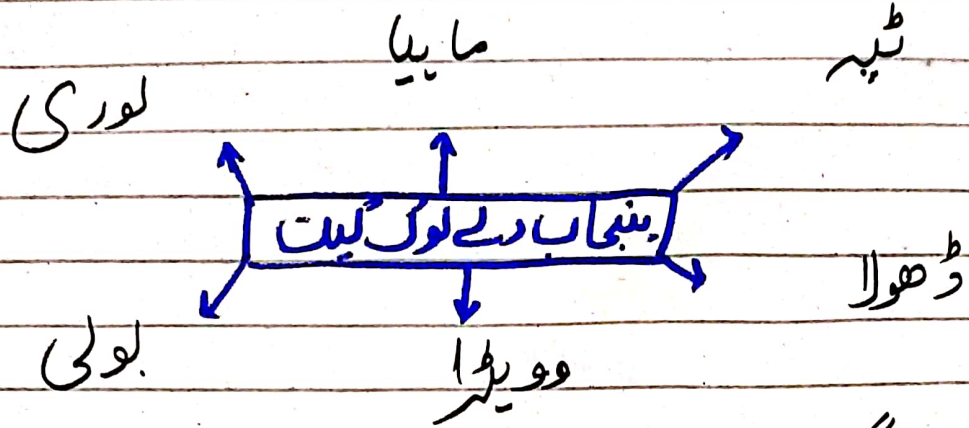
لوک گیتاں دا تعارف

د لوک گیتاں پنجاب دی دھرتی دی شان نیں
 لوک گیتاں نوں میرا دیونے گیتاں نیں جیہڑے
 اک نسلاں نوں دوسری نسل وچ منتقل ہوجن
 ایساں گیتاں دے وچ بیت ای قولہ ورتی دے
 نال پنجاب دی ثقافت دا اظہار کیتا گیا اے تے
 ایساں وچ پنجاب دی دھرتی اُتے رہن والے
 لوکاں دے رسم رواج، ٹھکان پین دے طریقے،
 رہن سہن دے لاندے دسے گئے نیں۔ اس نوں علاوہ
 ایس وچ پنجاب دی دھرتی دے مختلف رسم رواج وی
 دسے گئے نیں۔ لوک گیتاں دی وچ نوں پنجاب
 وچ رہن آئے لوک بھئی ایسے دکھ درداں نوں اک
 دوجے نال کردے نیں۔

پنجاب دے لوک گیتاں

پنجاب دے لوک گیتاں نوں ایس دھرتی اے بیت وڈا
 مقام حاصل اے۔ ایس وچ ایساں دے

رسم و رواج داوسی بتا لکدا لے -

لوک لیت : ٹپہ :

ٹپا لوک لیت دی اک
قسم اے جس دے وچ بڑی ای خولھو رہتی دے
نال پنجاب دی ثقافت نون بیان کیتا گیا اے -
ٹپہ اوجھڑا دے جیڑی شادی بیاہ دے موقع اُتے
گائی جاندی اے -

ٹپہ ٹپیاں دی دے واری
میں تری بھڑ شردی انہاں ٹپیاں توں نہ باری -

ٹپہ ٹپیاں دی دے واری
اساں تو اڈی جاہ یسی
تو اڈی جاہ دانواد کوئی نا

لوک لیت : مایا :

مایا بنا دی طور تے اک
لوک صنف اے ایس دے وچ غورتاں کمی شادی بیاہ
دے موقع اُتے بیاہیاں گلن تریاں پس تے نال
ای ایس وچ ایسے محبوب نال بیاہ داوسی

جانن یا نندیاں نیں۔ مایا لفظ "مایا" توں
لکھیا ایہہ جس توں مراد "حبیب ورفا" دس نیں

ۛ آجلیے کراچی توں
ماینے نیں میرا رشتہ دے دتا چاہی توں

ۛ سرٹے لال دوانے نیں سوٹے لال دوانے نیں
ساڈے ولراں دے سعودی عرب بھٹکائے نیں

ۛ گیلی لکر سوائے دی
بس وی کڑھی آوطن تو اڈے دی

ۛ لوک گیت : لوری

لوک گیت لوری توں
مراد اوجہ صرف ایہہ جس دے وقت ماں اٹھے بچے
توں بلان وقت یا غیر کسے وی توقع آتے
جیہ کراں لسی کسے طریقے دے بول بولدی آتے

ۛ اللہ داتا توں - والی توں
دیتا توں یا بی وی توں

ۛ اللہ کاہ توں
بٹرے بوردے پتھری توں
کھڈن والیاں یا جیہاں
کڈان والیاں توں

ایں دے ذریعے بچہ توں کھڈایاں وی جانوالے تے
اوجہ ایں صرف دے ذریعے بچے توں جیہاں جانوالے

ب) لوگ لیت : دوپٹا

دوپٹا اس صنف نون اٹھما جس دے وج روای
شعر بند کے نہیں تے اونیاں دے مو مہرے وی بندے
نیں۔ ایس دے وج بیلے مہرے وج ۱۳ ما تر تے
دوے حصہ وج اما تر تے در بیان وج مہر اسم بندا
اے۔ ایس دے وج وی کسی وی طرح دے
موضوعات نون وی لکھا جا سدا اے

ے رنھی لکھی کھا کھڈا پالی پی
ونکو پرائی جو پٹری نہ تر سائیں پی

ے فرید اکلے مہرے کدے فالاسر او پیں
کنا ویں بھرا س فالونک پیں درو لیتیں

ب) لوگ لیت : لولی

لوگ لیت لولی پیں
ہنجاں دے لوجوا نون دے حالات دے بارے وی
رہیاں لیا اے،